

2. Značaj in temperament

Ustanovitelj Opus Dei – življenjepis sv. Jožefmarija Escrivája.

30. Okt. 2023

[↗ Nazaj na kazalo](#)

Tista neizrekljiva očetova ljubezen do njegovih otrok je bila božji dar, usmerjen v posvečevanje po duhu poklicanosti v Opus Dei. Njegovo očetovstvo in njihovo otroštvo ni bilo nekaj minljivega, temveč je segalo tudi onkraj smrti:

Ko me bo Gospod poklical k sebi, boste vi skoraj vsi – tak je zakon življenja – še živeli na zemlji. Takrat se spomnite na to, kar vam je govoril oče: Imam vas zelo zelo rad, noro vas imam rad, vendar hočem, da ste zvesti. Ne pozabite tega: bodite zvesti. Ljubil vas bom tudi takrat, ko bom zapustil ta svet in po neskončnem Gospodovem usmiljenju vstopil v večno veselje pri Bogu. Verjemite, da vas bom tedaj imel rad še bolj.^[1]

Stalnica pri očetovih pogovorih in klepetih z njegovimi hčerami in sinovi je bila tudi izpoved o nadnaravnem cilju, h kateremu je hotel to čustvo usmeriti: ***Hčere moje, jim je govoril, imam vas zelo rad, vendar hočem, da ste svete.***^[2] Včasih pa je svoje sinove, zbrane okoli njega, zamišljen spraševal: ***Otroci moji, veste, zakaj vas imam tako rad?*** Nastala je tišina in oče je nadaljeval:

Zato ker vidim v vas kipeti Kristusovo Kri.^[3]

Ta čista in nadnaravna ljubezen, s katero si je oče prizadeval za svetost duš, ki so mu bile zaupane, pa je imela še drugo stran. Človeško gledano ni bila ta druga plat njegovega očetovstva nič kaj prijetno opravilo. Njegovi otroci, tako kot vsa človeška bitja, so imeli pomanjkljivosti in napake in tisti, ki so bili v Delu šele nekaj mesecev, še niso globoko poznali navad in duha Opus Dei. Zato je oče čutil spodbudo, da nenehno vrši svojo vlogo ***učitelja in voditelja svetnikov***. Njegova ljubezen je bila tako občutljiva, da mu je že pogled na roke svojih hčera, razdrapane od pomivanja po tleh, povzročal trpljenje. Le kako ga ne bi potem bolelo, ko jih je moral popravljati glede materialnih stvari, ki so se jih skoraj vedno lotile z dobro voljo? Gotovo je moral trpeti ***pred***,

med in po tem, ko jim je izrekel opomin.^[4]__

Očetova poglobitna naloga je bila vzgajati svoje otroke v duhu Dela. Temu služenju se je posvečal brez prestanka: pri pogovorih, z nasveti, ob kakšni nepazljivosti, če je bilo kako delo slabo opravljeno ali v primeru nerazsodnega ravnanja. Če je ob takšnih priložnosti moral izreči ostro grajo, se je pri tem pokazal njegov prav nič blagi temperament.^[5]__

Bili so trenutki, ko je za jasen poduk zadostoval že pogled.^[6]__ Tudi preprosta očetova kretnja je lahko pomenila kričečo lekcijo, kakršne ni bilo mogoče pozabiti, vendar se to ni dogajalo prav pogosto. Pripovedujejo, da je nekoč oče kosil v majhni jeditnici za goste v nekem centru Dela. Ko so mu natočili kozarec vina, je opazil, da je bilo to vino dobre znamke. Prosil je za steklenico in videl, da je res bilo tako,

čeprav ni šlo za posebej izbrano kakovost. Tedaj je vstal od mize, se zahvalil in odšel, ne da bi pojedel. To je bil poduk o zmernosti; na ta način je povedal, da oče zase ne dopušča izjem in da ni bilo nikakršnega razloga za izreden priboljšek.^[7] Ob tej lekciji uboštva je ena izmed gospodinjskih pomočnic začutila svojo poklicanost v Delo.

Kadar je moral grajati, je trpel bolj kot tisti, ki mu je bila graja namenjena. Vendar je bila njegova obveznost, da svoje otroke opominja ter jih tako približa Bogu. To je bilo dejanje ljubezni. Če ga ne bi izvršil, bi pomenilo – tako je opozarjal svoje otroke –, da ***ne ljubim niti Boga niti vas.***^[8] Dejstvo je, da je izrekel opomin vedno, kadar je bilo potrebno. Ni delal razlik med osebami, ni se oziral na njihove naloge, niti na izkušnost, niti na njihova leta ali zdravstveno stanje. Bil je neutruden. Kakor bi udarjal s

kladivom po nakovalu, je ponavljal napotke in nauk o redu, uboštvu, pozornosti na majhne stvari in o tem, da ne puščamo nalog narejenih napol. Če je na primer kakšno opravilo čakalo na izvršitev, je povprašal, kaj je bilo storjeno v tej smeri. Včasih se je odgovorni pri tem začel zatekati k jalovim izgovorom: »Stvar je v tem, da ...« Kadar je oče zaslišal takšno oklevajoče opravičevanje, ga je nemudoma prekinil. Izrazi »stvar je v tem, da«, »mislil sem, da« in »menil sem, da« so bili trije strašni »hudički«, ki jih od svojih sinov in hčera ni hotel slišati.^[9] In takšno priložnost je izkoristil za to, da jih nauči izpolnjevati lastno dolžnost z iniciativnostjo in ljubeznijo, pri čemer se je treba nalogi posvetiti z vsemi petimi čuti, spremljati zadeve od blizu in si dejavno prizadevati za izvedbo. Uboganje, je učil svoje otroke, ni mehansko početje ali delovanje na

slepo, kakor tego truplo, kajti **mrtve raje spoštljivo pokopljemo.**^[10]_____

Pričevanja posebej izpostavljajo, da oče, kadar se je lotil neprijetne naloge opominjanja, ni izgubljal miru. Potem ko je bil opomin izrečen, je skušal opomnjenega pomiriti z nasmehom ali s prijazno besedo, sledeč nasvetu, ki ga je dal svojim otrokom: ***Umirite svoj temperament in ne sprejemajte odločitev, kadar ste utrujeni ali slabe volje. Če ste zaradi česa trpeli, ne poskušajte povzročiti trpljenja še drugim, kajti že tako drug drugega dovolj mrtvičimo, ne da bi to hoteli.***^[11] Očetova naloga je bila, da centrom Dela daje slog in vzdušje, značilno za Opus Dei. Zato je moral misliti na vse in biti navzoč s svojim zgledom in skrbnostjo.^[12]_____

* * *

Večkrat in po pravici je že bila izpostavljena ustanoviteljeva

previdnost pri stikih z ženskami, drža, ki je med svojimi hčerami nikdar ni opuščal. Kadar je obiskal kak ženski center Dela, je vedno s seboj za spremstvo vzel Álvaro ali katerega drugega duhovnika. Pri svojem ravnanju kot oče in duhovni voditelj pa nikdar ni delal razlik, ko je šlo za žensko sekcijo, in prav tako ni popuščal pri svoji dolžnosti, da jih opomni na drobne manije in kaprice.

^[13] Nekaj takega se je na primer zgodilo ob vselitvi v *Villo delle Rose* v Castelgandolfu. Tri numerarije pomočnice, ki so se odpravile tja, da bi uredile hišo, namenjeno srečanjem in izobraževalnim tečajem, so jo našle v klavrnem stanju. Sredi tiste umazanije in nereda so skozi sobe in hodnike miši tekale po mili volji. Ko je pomislila na strahote noči, kar si je bilo mogoče zlahka predstavljati, je ena izmed numerarij pomočnic, Concha Andrés, rekla očetu, da želijo vse tri spati v isti sobi. On pa jim je v očetovskem

duhu dejal: *Hčere moje, če vas je strah sedaj, kako naj vas potem že v kratkem pošljem v Afriko, v Kongo ... kamorkoli? Ne, hčere moje, bodite močne in spite vsaka v svoji sobi.*^[14]

Morda bi očetovo vedênje do žensk najbolje opisala beseda »viteštvo«; izraz, ki zaobjema široko paleto vrlin: lojalnost, poštenost, uglajenost, odkritost, ustrežljivost, zmernost. Jožefmarija je imel vse to zelo v čislih, ko je o svojem očetu rekel, da je bil »krščanski kavalir«. In še toliko bolj, ko se je zahvaljeval za zgled gospoda Joséja, čigar številne kreposti je prevzel tudi sam. Znotraj poučnih izkušenj, ki jih je ustanovitelj pridobil kot otrok, je neka značilnost – gotovo drugotna, vendar zelo pomenljiva –, ki izvira iz domačega ognjišča družine Escrivá in ki ima marsikaj skupnega z njegovim obnašanjem do žensk.

Dorita Calvo pripoveduje, kako je bilo, ko je leta 1945 prišla v Študentski dom Zurbarán na svoj prvi pogovor z očetom. Zgodilo se je nekaj, kar se ji je globoko vtisnilo v spomin: »Ko sem pri vstopanju poskusila dati prednost očetu, me je močno presenetila njegova preprostost in kavalirstvo, saj ni hotel vstopiti prvi.«^[15] Tudi Kurt Hruska, njegov zobozdravnik v Rimu, ugotavlja nekaj podobnega: »Na hodniku pred ambulanto je bil do drugih vljuden, stopil je korak nazaj in dal prednost gospem.«^[16] Omenimo še tretji primer; tokrat gre za pismo njegovi nečakinji, v katerem se prav tako pokaže njegova galantnost. Takole je sklenil svoje pisanje:

Za mami, za atija (gospe morate iti spredaj) za tvoje brate in sestre namenjam koš poljubov. Tebi pa še objem in ljubezniv blagoslov od

Jožefmarija. Pošiljam ti prav lepo svetinjico.^[17]

Ta drža vljudnosti – in v bistvu ponižnosti – je brez dvoma koreninila v Jožefmarijevi dobri domači vzgoji v otroštvu, ki se je skozi vsa ta leta ohranila. Vendar to ni tisto, po čemer bi njegovo vedenje posebej izstopalo, pač pa je bolj pozornost zbujajoča njegova odpoved imenitnemu položaju, ki mu ga je družba priznavala zaradi njegovega duhovništva. Ta uglajeni slog je v kričečem navzkrižju s trenutki, ko je moral Jožefmarija izreči opomin kot oče in se je pri tem zdelo, kot da zunanjih pravil lepega obnašanja ni spoštoval. To se mu je zgodilo med njegovimi hčerami – več kot enkrat. Vzemimo pričevanje Encarnite Ortega: »Imel je močan in ognjevit značaj, s katerim se je boril vse svoje življenje. Spominjam se, da je nekajkrat, ko mi je izrekel grajo in pri tem pokazal to svojo energičnost,

pozneje znal tudi prositi za odpuščanje zaradi energičnega ravnanja, čeprav je razlog za svojo grajo ohranil.«^[18]

Zdi se, da to pričevanje potrebuje še dodatno pojasnilo, ki nam ga priskrbi neka druga njegova hči, ko dobesedno navaja njegove besede: ***Svoje hčere imam rad bolj kot mati svojega otroka, četudi jih nisem nikdar srečal. Ampak če jaz ne bi vpil, se Delo ne bi uresničilo.***^[19]

V kolikšni meri pa je bil ta oče, ki je toliko zahteval do svojih otrok, zahteven tudi do samega sebe? Kaže, da je v tem pogledu sprejel trdno odločitev: ***Iti v korak z Bogom, tudi za ceno lastnega življenja.***^[20] Ta sklep mu je pomagal k stalnosti in izpolnjeval ga je z junaško srčnostjo, tako da je z neomajno voljo odsekal vse, kar bi ga oviralo na njegovi poti k Bogu. Z izvrševanjem sklepov ni okleval. Ni si privoščil popuščanja,

da bi dejal: Saj je tokrat zadnjič. ***Ne verjamem v besedo »zadnjikrat«, je zatrjeval. Zadnjikrat je že mimo!***

[21]

Ampak kdo naj bi poskrbel za to, da kadar je potrebno, izreče opomin ustanovitelju? Sodeč po tem, kar je govoril svojim otrokom, je iskreno hrepenel po resnični podvrženosti: ***Želim si, da ne bi pripadal Delu, je govoril, zato da bi lahko takoj zaprosil za sprejem, da bi bil izmed vseh zadnji in bi vse življenje ubogal.***[22]

Dokler ni bila leta 1950 podeljena dokončna odobritev, se je moral ustanovitelj s »sinovskim naprezanjem« boriti pri Svetem sedežu, da bi ohranil duha Opus Dei nedotaknjenega. Med ugovori, ki jih je bil deležen, je bilo tudi stališče, da on načeloma ne bi smel prejemati opominov od članov Dela. Kot predsednik namreč ni mogel biti

podvržen svojim podrejenim. Takšna je bila večstoletna navada v Cerkvi. Toda ustanovitelj ta argument ni prepričal. Ni hotel, da ga prikrajšajo za tako sijajno pomoč pri njegovem posvečevanju, ki je drugim vernikom Opus Dei pripadala. Takole je utemeljeval svoj pogled:

Vsi moji otroci imajo na voljo sredstvo, ki izvira iz evangelija in mu pravimo bratski opomin. Na ta način vsi drugi – čeprav se morajo tako oni sami kot tudi prejemniki opomina pri tem premagovati ter biti ponižni in se mrtvičiti – imajo čudovito sredstvo za svetost. Jaz pa, ki sem ubog človek, in moji nasledniki, ki bodo boljši od mene, a še vedno ubogi ljudje, naj ostanemo brez tega sredstva za svetost?^[23]

Nazadnje je obveljala njegova. Sveti sedež je odobril funkcijo *kustosov* generalnega predsednika Opus Dei (oziroma sedaj prelata).^[24] Naloga, ki

sta jo imela oba *kustosa* (Álvaro del Portillo in Javier Echevarría), je bila opominjati, svetovati in pomagati očetu glede vseh duhovnih in materialnih zadev. Odtlej je lahko oče povsem potešil svojo žejo po pokorščini. Svojo dušo je razkrival *kustosoma*, se držal njunih predlogov, z njima se je posvetoval o načrtovanju svojega dela, in kadar je obiskal kak center, se je popolnoma prepustil lokalnemu direktorju glede urnika in hišnega reda. ***Tukaj ukazuješ ti***, mu je dejal.^[25] Kot pripoveduje Javier Echevarría, je njega in Álvара del Portilla oče večkrat spodbujal, naj ga za božjo voljo in iz ljubezni do njega opomnita vedno, kadar bi bilo potrebno: ***Ne da bi mi karkoli prihranila***, jima je vztrajno ponavljal.^[26]

* * *

Če se sedaj vprašamo, katere lastnosti se nam zdijo najbolj poudarjene v ustanoviteljevem značaju, ugotovimo, da bi mu za razliko od večine ljudi le stežka pripisali ljudski rek, ki pravi, da človek iz svoje kože pač ne more. Zares, nedoločne poteze njegove otroške nravi so se z leti preoblikovale, ne zaradi biološkega razvoja, marveč s prizadevanjem, s katerim je skušal brzdati svoje strasti in popravljati svoje pomanjkljivosti ob pomoči božje milosti ter svojih staršev. Kljub vsemu pa niti pozneje, ko je nad temi vzgibi že pridobil nadzor, niso zbledele nezamenljive sledi njegove človeške osebnosti.

Že v ranem otroštvu namreč izstopajo jasno izrisane težnje njegovega temperamenta. Bil je še otroček, ko so mu postregli jed, ki je ni maral, in je krožnik besno zabrisal v steno. Vemo tudi, da se je skrival pod posteljo in ni hotel ven, češ da ga

je sram pozdravljati obiske. Ob takih priložnostih je njegovi materi uspelo premagati njegovo neutemeljeno sramežljivost in ga je primorala, da je prišel iz skrivališča.

Bolj nazorno pa nam njegova značajska nagnjenja orišeta dve drugi anekdoti. Kmalu po smrti njegovih dveh najmlajših sestic – torej je bil Jožefmarija takrat star kakšnih enajst let – je nekega dne opazoval svoji drugi dve sestri pri igri s prijateljicami. Kot se spominjamo, jim je ravno uspelo postaviti grad iz igralnih kart, ko je kar naenkrat Jožefmarija brezobzirno zamahnil z roko in ga podrl. ***Prav tako Bog ravna z ljudmi***, jim je rekel: ***gradiš grad, in ko je skoraj končan, ti ga Bog poruši***. (V tistem času seveda še ni prodrl v skrivnost trpljenja in križa, vendar dogodek priča o njegovi zmožnosti poistovetenja z bolečino ter poleg drugih lastnosti razkriva

njegovo energičnost in duhovno dovzetnost.)

Do drugega, sorodnega prizora, ki priča o vročekrvni naravi, pa je prišlo tistega dne, ko ga je učitelj matematike poklical k tabli ter mu med drugim zastavil tudi vprašanje, ki ga pri pouku niso obravnavali. Spričo ravnanja, ki se mu je zdelo krivično, je Jožefmarija zardel, zalučal gobo v tablo, se ogorčen obrnil ter negodovaje odkorakal v svojo klop.

Več tovrstnih anekdot nam ni treba navajati, saj ti otroški pripetljaji dovolj dobro očrtujejo določene izvire njegovega temperamenta. Včasih se osornost prepleta s sramežljivostjo, včasih nepotrpežljivost z ognjevitostjo ali pa upornišтво z izostrenim čutom za pravičnost. Prisotna je še ena izstopajoča lastnost: trma, ki je bila kmalu premagana po zaslugi

odločnega ravnanja njegovih staršev. Videli bomo, kako se bo ta Jožefmarijeva trma iz otroških let kmalu spremenila v nepopustljivost, potem ko se bo v dolgotrajnem boju s samim seboj skušal znebiti slabih značajskih potez. V času njegovega bivanja v Zaragozi – v tistih letih potrpežljive in vztrajne molitve **Domine, ut videam!** – pride do tega, da bodoči duhovnik pridobi tisto stanovitnost in trdnost, ki jo krsti z izrazom »sveta nepopustljivost«. Kajti nepopustljivega človeka odlikujeta odločnost in stalnost, ni pa trmast in nezmožen priznati svoje napake.

Bog ga je nedvomno obdaril z vrlinami, primernimi njegovemu poslanstvu. Vendar je njihov razvoj oziroma piljenje zahtevalo dolgotrajno, z ljubeznijo prepojeno askezo, da bi postal orodje, ki bi ustrezalo božjim načrtom, četudi se

je sam vedno čutil kot **nesposobno in gluho orodje**.

Ustanovitelj je bil izjemno učljiv človek, pripravljen spremeniti svoje mnenje o že obravnavanem vprašanju, če je prejel nove podatke ali informacije, ki so zadevo predstavile v drugačni luči, ali če je preprosto menil, da se je zmotil. Če je moral lastno stališče popraviti, je to storil brez oklevanja ter govoril:

Nisem reka, da se ne bi mogel vrniti nazaj.^[27] Še več, svoje mnenje je popravljal z veseljem, kajti, kot je trdil, **popravljanje lastnih napak prežene grenkobo duše.**^[28] On sam je svojim otrokom povedal, da je bil eden izmed darov, ki mu ga je na jasen način že zelo zgodaj naklonil Gospod, prav radost, ki jo je doživljal pri popravljanju svojega stališča; kar še zdaleč ni nikakršno **ponižanje razuma.**^[29] Ničkolikokrat se je zgodilo, da je oče priznal svojo zmoto, in pogosto je svojega *kustosa*

Javierja Echevarría spodbujal, naj z njim govori brez zadržkov, ter mu zagotavljal: ***To potrebujem in iz dna srca sem hvaležen za vsak žarek svetlobe, ki mi pomaga popraviti, izboljšati, spremeniti svojo odločitev.***^[30]

Bil je vročekrvne in bliskovite naravi, to je bilo očitno. Poslednji znaki tistega razdražljivega temperamenta iz njegovih mladih let so avtobiografsko omenjeni v njegovih *Zasebnih zapiskih*, zlasti njegovo silno ogorčenje, s katerim se je odzival na žalitve, ki jih je bil deležen na madridskih ulicah v letih 1930 in 1931.^[31] Nazadnje je z ogromnimi napori uspel obvladati svoj značaj do te mere, da sta se v njem ubrano zlivali silovitost in umirjenost, srčnost in nežnost. Kdo bi mogel v vzkipljivem temperamentu njegove mladosti prepoznati »moža miru«, kakršen je postal z leti?

Po tolikih letih neprekinjenih bratskih stikov prav dobro veš, je pisal monsinjorju Casimiru Morcillu, da sem človek miru ter po Gospodovi zaslugi obdarjen z nespremenljivo dobro voljo in brez kakršnekoli žolčnosti. Zato ni mogoče, da bi se s komerkoli sprl.^[32]

Namreč potem ko je bila odstranjena vsakršna odvečna strastnost, ko se je znebil vse nerabne žlindre in primesi, so se tiste bolj močate prvine uglašeno stapljale z milino njegove osebnosti. Tisti, ki so ga bolje poznali, so bili priče te posrečene skladnosti. Msgr. Javier Echevarría o njem pravi, da je bil »človek močnega in trdnega značaja, človek hitrih odločitev in jasnega uma«. Nato še doda: »Kljub temu pa je bil vse življenje do drugih priljuden, ljubezniv in ustrežljiv, razumevajoč ter pozoren na njihove potrebe.«^[33]

Kdor z ustanoviteljem ni imel pogostih stikov, kdor ga je poznal le

na podlagi bežnega pogovora ali kratkega obiska, tako kot na primer njegov rimski zobozdravnik, je sodil na osnovi vtisov. V takšnih primerih je v ospredje stopil lik »človeka miru«, nasmejan in prijazen, čeprav je bilo mogoče zaslutiti tudi zakrito silovitost njegovega značaja. Zobozdravnik Hruska pripoveduje: »Imel si občutek, da je v njem nekakšna magnetna sila, takšna moč in tok, da so ljudje v njegovi bližini začutili, kot da so čisto lahki in jih nosi kakor peresce [...]. Kadar je prišel v ambulanto, me je obšel nadvse prijeten občutek: zapihal je veter sreče, vedrine, kot če bi vzel pomirjevalo.«^[34]

Bili pa so tudi trenutki, ko se je temperament, nagnjen k strastnim izbruhom, pokazal v njegovih kretnjah in besedah. A ne zaradi neobvladanosti nad samim seboj, marveč zato, ker mu je prekipevajoča sila naglo uhajala v primeru kočljivih

zadev, ko je bilo treba izreči opomin, predvsem pa kadar je šlo za obrambo njegove duhovne dediščine. Le kakšen bi bil ustanovitelj brez tega močnega in neukrotljivo trdnega značaja, polnega gorečnosti in svetega zagona? Kako bi mogel reševati vse tiste nerešljive probleme in premagovati vsakovrstne ovire v boju brez predaha? Kako naj človek zdrži, ko ima glavo polno optimističnih načrtov in nujnih zahtev, pod katerimi bi klonil še tako sposoben podjetnik?^[35] Kaj je navsezadnje pridobil s takšnim življenjskim slogom?

Odgovor na zadnje vprašanje je, da ga je obvladovanje tako močnega značaja priganjalo k nenehnemu asketskemu boju; in ta obilni vir energije, ki je bila popolnoma v službi njegovega ustanovnega poslanstva, mu je omogočal, da je odločno poganjal razvoj Opus Dei.^[36] Kajti, kot je dejal ustanovitelj, v

nasprotnem primeru ***se Delo ne bi uresničilo.***

Druga lastnost njegovega značaja, o kateri govorijo že navedene anekdote iz otroštva, pa je tisti občutek, napol sramežljivost in napol boječnost, ki ga je obhajal, kadar so ga obiski hoteli postaviti v središče pozornosti. Iz tega je izhajal njegov odpor do vsega, kar bi bilo izstopajoče, s čimer bi se pokazal pred ljudmi. Nerač se je izpostavljal. Ljubil je preprostost in naravnost. Bežal je proč od razkazovanja, od slovesnosti in priznanj.

Že večkrat smo v tej zgodbi videli, kako se je ustanovitelj držal gesla ***skriti se in izginiti***, ki se je tako prilegalo njegovemu značaju.^[37]

Vendar je to pravilo bilo nekaj več kot zgolj smernica pri obnašanju v družbi. To je ***jasna božja Volja glede mene***,^[38] zapiše leta 1934.

Potemtakem gre za značilnost duha,

ki ga je prejel kot ustanovitelj Opus Dei.

[↗ Naslednje poglavje](#)

[↗ Nazaj na kazalo](#)

[1] AGP, P01 1971, str. 12.

[2] Teresa Acerbis, *Sum.* 4997; Blanca Fontán Suanzes, *Sum.* 6955; Joaquín Alonso Pacheco, *Sum.* 4840.

[3] Francisco Vives Unzué, *Sum.* 7458.

[4] Mario Lantini, *Sum.* 3614.

[5] Manuel Botas Cuervo v svojem pričevanju (RHF, T-08253, str. 34) navaja ljubezniv in hudomušen komentar, ki mu ga je namenil Pedro Casciaro, potem ko je bil deležen majhne »graje« s strani ustanovitelja kmalu po otvoritvi študentskega doma v Bilbao. V resnici so Pedrovi

izreki očeta zabavali in včasih jih je tudi uporabil, na primer ko je pisal njegovim staršem, gospodu in gospe Casciaro: ***Tale Pedro je pravo sonce. Pri delu je sijajen, in ker je tako prebrisan, zna prav dobro, celo vpričo mene, izkoristiti to prikupnost in človeške kreposti, ki mu jih je dal Bog*** (Pismo Pedru Casciaru Parodiju in Emilii Ramírez Pastor, EF-540730-1).

[6] Veliko je pričevanj o tem, kakšna globina je bila v ustanoviteljevem pogledu, ki je opominjal in učil. Gospod José López Sierra, rektor Semenišča sv. Frančiška Pavelskega v Zaragozi, trdi, da je imel Jožefmarija Escrivá to sposobnost že v času, ko je bil še bogoslovec, in opisuje, kako je s pridom uporabljal moč svojega pogleda pri opravljanju svoje funkcije semeniškega nadzornika: »Ni bil pristaš kazni, vedno je bil priljuden in razumevajoč. Že njegova navzočnost, vselej privlačna in

simpatična, je zadržala najbolj nedisciplinirane. Na njegovih ustnicah se je zarisal preprost sprejemajoč nasmeh, kadar je pri svojih bogoslovcih opazil kakšno zgledno dejanje. Tiste najbolj razbrzdane pa je okaral njegov diskreten, prodoren, včasih žalosten in nadvse razumevajoč pogled« (RHF, T-03306).

[7] José Ramón Madurga Lacalle, RHF, T-05848, str. 71.

[8] Álvaro del Portillo, *Sum.* 1336. ***Kot oče in kot mati***, je govoril svojim sinovom in hčeram, ***imam obveznost opominjati, pomagati in zagotavljam vam, da mi pri tem ne manjka največje možno razumevanje do osebe, ki se moti. Toda če ne bi skrbel za to, da se popravijo, jih ne bi imel zares rad*** (Javier Echevarría, *Sum.* 3102).

[9] Mercedes Morado García, RHF, T-07902, str. 122; José Luis Múzquiz de Miguel, RHF, T-04678/1, str. 130.

[10] *Pismo 31. 5. 1954. V Opus Dei, otroci moji, ubogamo z glavo in z voljo, ne kakor truplo. Jaz s trupli nimam kaj početi. Raje jih spoštljivo pokopljem.* Prim. AGP, P01 IX-1966, str. 48; in AGP, P06 V, str. 180.

[11] *Pismo 7. 10. 1950, št. 38.*

[12] Nekaj, pri čemer ustanovitelj ni popuščal, je bila neokusnost. V enem od študentskih domov za dekleta v Rimu je stal doprski kip iz pozlačenega mavca, podoben Ludviku XIV. Razen tega, da je bil grd, se tudi ni prilegal dekoraciji tiste hiše. Ko ga je oče videl, je svojim hčeram predlagal, naj poskrbijo, da jim po nesreči pade na tla – kar so storile z velikim veseljem. Prim. Carla Bernasconi, RHF, T-08199, str. 255. Prav nasprotno pa je shranjeval

preproste stvari brez vrednosti, iz katerih je zaradi njihove simbolike izluščil kak poučen nauk.

Tudi pri zadevah, ki so mejile na nedostojnost, ni bilo treba čakati na njegovo svarilo. V zvezi s tem pripoveduje Jesús Urteaga, da se je oče nekega dne vrnil v center Diego de León in naletel na neprijeten vonj po ocvrtih ribah, ki se je širil po vsej hiši. ***Nič nimam proti, je dejal, če jeste sardine. Ne pustim pa, da po sardinah smrdi cela hiša.*** Prim. Jesús Urteaga Loidi, RHF, T-00423, str. 69; tudi Joaquín Alonso Pacheco, *Sum.* 4840.

^[13] Prim. Encarnación Ortega Pardo, RHF, T-05074, str. 128.

^[14] Rosalía López Martínez, RHF, T-07918, str. 325.

^[15] Dorotea Calvo Serrador, RHF, T-04906, str. 22.

[16] Kurt Hruska, *Sum.* 3494. Gospa Consuelo de Matheu je ustanoviteljica spoznala in bila v stiku z njim, ko so se kot pribežniki med državljansko vojno skrivali v konzulatu Hondurasa. Ko se spominja tistih težkih okoliščin, v katerih človek tako zlahka pozabi na družbene norme in obzirnost do drugih, pravi: »Če bi morala z eno besedo opisati gospoda Jožefmarija, bi rekla, da je bil kavalir« (prim. Consuelo de Matheu Montalvo, RHF, T-05050, str. 5).

[17] Pismo Maríi José Escrivá de Balaguer García-Herrero, EF-650525-3.

[18] Encarnación Ortega Pardo, *Sum.* 5356.

[19] María Begoña Álvarez Iráizoz, RHF, T-04861, str. 20.

[20] Javier Echevarría, *Sum.* 3094.

[21] *Prav tam, Sum. 3096.*

[22] *Prav tam, Sum. 3214.*

[23] *Álvaro del Portillo, Sum. 976.*

[24] *Ut bono spirituali Praelati et eiusdem valetudini consulant, sint duo Custodes seu admonitores (Codex iuris particularis Operis Dei, čl. 132, 6).*

[25] *Prim. Florencio Sánchez Bella, Sum. 7565.*

[26] *Javier Echevarría, Sum. 3211.* Ena od njegovih hčera, ki je delala v gospodinjski administraciji centralnega sedeža Opus Dei, pripoveduje s tem povezano anekdoto. »Kadar smo pripravljale ocvrt krompirček in je ravno prišel mimo, je na primer vprašal: Álvaro, naj pojem en krompirček? Če je Álvaro odkimal, je preprosto šel dalje ter nam namenil prijazen, nepozaben pogled, ne da bi temu

posvečal posebno pozornost» (Begoña de Urrutia Domingo, RHF, T-06897, str. 4).

Če pomislimo na očetov in Álvaroov smisel za humor, je čisto verjetno, da je pri tem šlo za tiho zaroto, s katero sta hotela nekoliko razvedriti zaposlene v administraciji. In najbrž se je Jožefmarija obenem spomnil svojih otroških vragolij, ko je v Barbastru hodil v kuhinjo, da bi kaj ukradel; še zlasti takrat, ko je kuharica María cvrla krompirček.

^[27] Alejandro Cantero Fariña, *Sum.* 6687; Pedro Casciaro Ramírez, *Sum.* 6355.

^[28] César Ortiz-Echagüe Rubio, *Sum.* 6899.

^[29] Prim. Jesús Álvarez Gazapo, *Sum.* 4421.

^[30] Javier Echevarría, *Sum.* 3239. To popraviljanje je včasih obsegalo celo

napake, ki jih je nehote zagrešil v svojem otroštvu. ***Ko pomislim na la douce France, se čutim dolžnega***, je zapisal leta 1963, ***in menim, da jo lahko imam še posebej rad ... ter to tudi pokažem*** (Pismo članom Dela v Franciji, EF-631205-1).

V Franciji se je zaradi mrtvičenja odrekal pitju znamenitih vin. Pomešal se je med francosko ljudstvo, ko je obiskal notredamsko stolnico, Lurd, Tours, Chartres, Lisieux. Verjel je, da je imel do te dežele stare dolgove, in jih je hotel poravnati.

Napoleonov napad na Španijo je za seboj pustil grenke spomine zaradi strahot, ki so jih zagrešili vojaki. Več kot sto let so bili šolski učbeniki in spomin ljudstva zaznamovani z antipatijo, povezano z določenimi zgodovinskimi dogodki. V takšnem vzdušju se je kot otrok šolal Jožefmarija. Pozneje je njegovo

veliko katoliško srce zavračalo tiste ozkoglede in maščevalne ideje.

Zakaj morajo ljudstva nositi pretekle krivde svojih voditeljev, še zlasti če so se medtem zamenjale že cele generacije? Jožefmarija je nesmiselnost večstoletnih sovraštev hudomušno ponazarjal z zgodbico. Govorila je o slepem človeku, ki je prepeval domoljubne speve in balade. S hvalospevi je opeval Španijo, Francijo pa obsipaval z zmerljivkami ..., dokler ga niso nekega dne vprašali:

– Povejte, slepi gospod, zakaj o Španiji prepevate samo lepe stvari, slabe pa zamolčite? In obratno: zakaj molčite o tem, kar je dobrega v drugih državah, izpostavljate pa samo slábo?

– Pogledjte, zato ker sem španski slepec. Tisto, kar je dobrega v drugih državah, naj pač opevajo tuji slepci

(prim. pater José Llamas Simón, RHF, T-02869, str. 9).

[31] Prim. *Zapiski*, št. 114, 21. 11. 1930; št. 211, 26. 7. 1931; št. 222, 10. 8. 1931; št. 348, 26. 10. 1931, idr.

[32] Pismo, EF-560414-2.

[33] Javier Echevarría, *Sum.* 3088.

[34] Kurt Hruska, *Sum.* 3492 in 3493.

Spojenost njegovih zgodnjih naravnih téženj s poznejšimi sadovi notranjega boja se je odražala v uravnoteženosti značaja, o čemer jasno govorijo nekatere priče. Profesor Alastrué pravi: »Po naravi je bil silovitega, močnega, živahnega, odločnega značaja. V svojem življenju pa je deloval ravno obratno: bil je miren, spravljiv, obvladan, razmišljujoč, zelo natančen pri izražanju, ne da bi izrekel eno samo odvečno besedo, ter zelo vpljudnih manir. Vihrave vzgibe svoje nravi je zadušil s krepostjo, z mrtvičenjem, s

potrpežljivostjo in
ljubeznijo» (Eduardo Alastrué
Castillo, *Sum.* 5542). Prim. tudi Juan
Bautista Torelló Barenys, *Sum.* 5236).

[35] Ni bilo neobičajno, da je kdo videl
očeta, kako je glavo zakopal v dlani
in medtem ko je zamišljen
pregledoval odprte zadeve, vzkliknil:
***Mislim, da mi bo vsak čas razneslo
glavo!***

[36] Msgr. Javier Echevarría navaja
naslednji ustanoviteljev komentar:
***Gospod je za zagon Opus Dei
uporabil tudi moj caratteraccio***
(Javier Echevarría, *Sum.* 3088).

[37] Prim. Jesús Álvarez Gazapo, *Sum.*
4408.

[38] Pismo iz Madrida Juanu Franciscu
Moránu Ramosu, EF-340426-1.
Skušal sem iti v korak z Bogom,
piše svojim hčeram in sinovom, ***z vso
krotkostjo in naravnostjo, brez
kakršnegakoli pridiha***

***zmagoslavja, vsiljevanja. Moje
geslo je bilo, da se skrijem in
izginem, zato da bi se videlo samo
božje delovanje v dušah in v
njegovi sveti Cerkvi (Pismo 31. 5.
1954, št. 1).***

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sl-si/article/2-znacaj-in-temperament/](https://opusdei.org/sl-si/article/2-znacaj-in-temperament/)
(9. Mar. 2026)